

پایداری اجتماعی

برداشت و تحلیلی از دیدگاه های جهانی

نیلوفر یوسفی قلعه سلیمی^{۱*}، مهین نسترن^۲، علی زنگی آبادی^۳

۱. کارشناس ارشد برنامه ریزی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی

، ایران (niloofar66_y@yahoo.com)

۲. استادیار گروه شهرسازی، دانشگاه هنر اصفهان، ایران)

(dr_nastaran@yahoo.com)

۳. دانشیار گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه

اصفهان، ایران (dr_adelz@yahoo.com)

چکیده

پایداری اجتماعی یکی از ارکان اساسی در پایداری است که پایداری واقعی بدون توجه به ابعاد اجتماعی توسعه پایدار امکان پذیر نمی باشد. نقش مهم و کلیدی مباحث اجتماعی در طرح ها و برنامه ریزی های شهری آن را به یکی از مهمترین ابزارها در برنامه ریزی ها و سیاست گذاری های شهری تبدیل کرده است و آن را دریچه ای برای دستیابی به اهداف توسعه پایدار قرار داده است. با این حال پایداری اجتماعی چه در سطح بین المللی و چه در سطح محلی کمتر مورد توجه قرار گرفته است. از آنجا که مفاهیم موجود در پایداری اجتماعی به شرایط و ویژگی های خاص هر محلی وابسته است، اجرای اهداف پایداری اجتماعی در مکان های گوناگون، متفاوت است. بنابراین هر جامعه باید با توجه به شرایط اقتصادی، زیست محیطی، اجتماعی و سیاسی خود، در کنار توجه به اهداف جهانی پایداری، تعریفی از پایداری اجتماعی ارائه داده و تحقیقات جامعی در جهت ارزیابی این مفهوم در بستر شهر و محله خود انجام دهد. مطالعات نشان می دهد، تحقیقات و پژوهش های در این زمینه در سایر کشورها از طیف وسیعتری برخوردار بوده، به گونه های که تجربیات کشورهای دیگر می تواند در تدقیق مسئله و به تبع آن تدوین راه کارهای مناسب مؤثر افتد، از این رو پژوهش حاضر سعی در بررسی دیدگاه های جهانی نهادها و صاحب نظران و مفاهیم و مبانی پایداری اجتماعی دارد.

واژه های کلیدی: توسعه پایدار، پایداری، پایداری اجتماعی، تجربیات جهانی.

۱- مقدمه

با بروز ضایعات زیست محیطی در سطح جهانی و کاهش سطح عمومی زندگی مردم، به ویژه در جوامع شهری و طی يك الي دو دهه گذشته، رهیافت توسعه پایدار به عنوان موضوع روز دهه آخر قرن بیستم از سوی سازمان ملل مطرح و به عنوان دستور کار قرن بیست و یکم در سطوح بین المللی، منطقه ای و محلی تعیین شد. با توسعه شهرها و مطرح شدن اصل توسعه پایدار، توجه به اصل پایداری، هرچه بیشتر مورد سؤال قرار می گیرد. مسائل و مشکلات موجود به ویژه در شهرها نشان از عدم تحقق مشخصه های پایداری در آن ها وجود دارد. (موسی کاظمی، ۱۳۸۱، ۴۱-۲۷) با جایگزینی مفهوم توسعه به جای رشد، مسائل کیفی مورد توجه قرار گرفت. زیرا توسعه مفهومی جامع تر از رشد را در بر می گیرد. با بررسی روند توسعه در طول دهه های گذشته از ۱۹۴۰ تا